

Handläggare: Marianne Berg Ekbohm
Karolina Landowska

Till
Arbetsmarknadsnämnden
16 april 2013

Ärende 9

Underlag för budget 2014 med inriktning 2015 och 2016

Förvaltningens förslag till beslut

1. Underlag för budget för 2014 med inriktning 2015 och 2016 godkänns.
2. Arbetsmarknadsnämnden justerar paragrafen omedelbart.

Charlotte Svensson
Arbetsmarknadsdirektör

Helene Bengtson
chef Jobbtorg Stockholm

Lott Jansson
Kommunikationschef

Thomas Lundberg
Ekonomichef

Karin Eriksson Bech
Utvecklingschef

Monika Johansson
Personalchef

Leif Styfberg
chef SFI Stockholm
t.f. chef Vuxenutbildning Stockholm

Ärendet

Enligt kommunallagen ska en kommuns budget innehålla en plan för ekonomin för en period om tre år. Den plan som nu är aktuell att ta ställning till omfattar åren 2014 till och med 2016. Stadens nämnder ska analysera vilka frågor som påverkar verksamhetens utveckling och ekonomi. Utgångspunkten för detta är stadens Vision 2030, förändringar i omvärlden samt analyser av den egna verksamhetens utveckling. Större avvikelser eller förändringar jämfört med den plan som kommunfullmäktige beslutade om i budget 2013 ska analyseras och kommenteras.

Under kommunfullmäktiges tre inriktningsmål görs en övergripande och sammanfattande analys av verksamheten för åren 2014 till och med 2016. I detta ingår hur nämndens verksamhet påverkas av utvecklingstendenser, strukturella frågor och förändringar i omvärlden, avsnitt 1. I avsnitt 2 redovisas den förväntade utvecklingen för nämndens verksamhetsområden. I avsnitt 3 görs en sammanfattande ekonomisk analys och därefter redovisas en lokalförsörjningsplan.

Ärendets beredning

Detta ärende har utarbetats av ekonomistaben och utvecklings- och utredningsstaben i samarbete med förvaltningens avdelningar och övriga staber.

Sammanfattning

Stockholm växer och i ett nationellt perspektiv har hela Stockholmsregionen en stark ställning. Förändringar i omvärlden och en vikande konjunktur påverkar förutsättningarna på arbetsmarknaden. Visserligen förväntas fler sysselsätta genom att staden växer, men samtidigt ökar också antalet arbetslösa. Arbetsförmedlingen signalerar ökande svårigheter på arbetsmarknaden för kortutbildade och grupper med svag anknytning till arbetsmarknaden. Det finns risk att staden står inför brist på utbildad arbetskraft samtidigt som arbetslösheten förblir hög.

Utvecklingen på arbetsmarknaden påverkar nämndens verksamheter och får betydelse för planeringen den kommande treårsperioden. Därutöver kommer pågående utredningar om förändringar i regelverket främst inom utbildning i svenska för invandrare (sfi) och vuxenutbildning att påverka utvecklingen av verksamheterna.

Uppdraget att rusta människor för jobb är en utmaning som kräver förmåga att anpassa verksamheten till behoven på arbetsmarknaden. Nämnden ser behov av ökade satsningar framförallt på personer som är långtidsarbetslösa, funktionsnedsatta och ungdomar med kort utbildning samt unga som står utanför både skola och arbetsliv.

Individanpassade lösningar med inslag av såväl arbetslivsinriktade insatser som utbildning i både svenska språket och andra ämnen behöver utvecklas vidare i ett fördjupat samarbete mellan sfi, vuxenutbildning och arbetsmarknadsinsatser.

Utvecklingen mot en alltmer yrkesinriktad sfi ska fortsätta.

Vuxenutbildningen behöver utvecklas för att locka fler med svag ställning på arbetsmarknaden att utbilda sig. Kortare yrkesinriktade utbildningar måste kombineras med olika insatser för att få kortutbildade att också våga satsa på längre utbildningar. Studie- och yrkesvägledningen utvecklas för att vägleda fler till rätt utbildning utifrån personliga förutsättningar.

Arbete med implementeringen av den nya skollagen kring nya kunskapskrav, nya betygsteg och kvalitativa krav på de individuella studieplanerna är en betydelsefull del av kvalitetsarbetet inom såväl sfi som vuxenutbildning.

Utvecklad samverkan med näringslivet/arbetsgivare har fortsatt hög prioritet för att såväl arbetsmarknadsinsatser, matchningsarbete som utbildningar ska kunna anpassas efter arbetsmarknadens behov.

Samverkan med Arbetsförmedlingen behöver utvecklas ytterligare både vad gäller arbetsmarknadsinsatser, sfi och vuxenutbildning. Detta för att de resurser som förmedlingen och kommunen gemensamt förfogar över ska kunna användas på bästa sätt för att möta utmaningarna på regionens arbetsmarknad.

Samverkan med stadsdelsnämnderna, socialnämnden samt utbildningsnämnden är av avgörande betydelse för att nämnden ska nå goda resultat såväl i arbetet med aspiranter som i det uppsökande arbetet gentemot 16-19 åringar.

Uppföljning och analys av verksamhetens resultat ska utvecklas ytterligare genom processer som leder till bättre kvalitet och högre kostnadseffektivitet.

1. Kommunfullmäktiges inriktningsmål

1.1 Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Insatser för långtidsarbetslösa

- Den påbörjade satsningen för att vidareutveckla arbetsmarknadsinsatser för långtidsarbetslösa har fortsatt hög prioritet.
- Insatser för personer med funktionsnedsättning ska utvecklas vidare, bland annat genom utökad samarbete med arbetsgivare inom och utanför staden.
- Utvecklingsprojekten Xplore! och FAMU som båda vänder sig till långtidsarbetslösa avslutas under planperioden. Kunskaper, erfarenheter och arbetssätt som visat sig relevanta ska implementeras.
- De bedömningsinstrument som tagits fram i samverkan med socialnämnden och stadsdelsnämnderna ska implementeras.
- För att öppna dörrarna till fler arbetstillfällen för långtidsarbetslösa och lågutbildade ska nämnden sprida kunskaper om och erbjuda stöd i utvecklingen av sociala hänsyn i upphandlingar.

Insatser för ungdomar

- Den relativt höga ungdomsarbetslösheten kräver fortsatt utvecklingsarbete. Implementeringsarbetet av projekten Filur och Merit har påbörjats och slutförs under 2014.
- Satsningen på kommunala ungdomsanställningar för långtidsarbetslösa ungdomar behöver fortsätta då resultaten varit goda.
- Arbetet med det kommunala uppföljningsansvaret utvecklas ytterligare genom utökad samverkan med Arbetsförmedlingen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna.
- Det uppsökande arbetet till 16-19 åringarna vidareutvecklas. En öppen verksamhet riktad till målgruppen startar under 2013 och behöver fortsätta under hela planperioden.

Fler till studier

- För att rusta de som står långt från arbetsmarknaden för arbete behövs individanpassade lösningar med inslag av såväl arbetslivsinriktade insatser som utbildning. Därför ska det påbörjade samarbetet mellan sfi, vuxenutbildningen och jobbtorgen vidareutvecklas och nya kombinationer av insatser prövas.
- Nya vägar ska prövas för att finna verkningsfulla utbildningsinsatser främst för unga vuxna men även för andra grupper med svag utbildningsbakgrund och svag ställning på arbetsmarknaden. Erfarenheterna från pro-

jektet Järvalärling ska läggas till grund för fortsatt utvecklingsarbete i ordinarie verksamhet.

- Nämndens studie- och yrkesvägledning ska utvecklas i syfte att vägleda fler med svag ställning på arbetsmarknaden till yrkesutbildningar. Samarbetet mellan studie- och yrkesvägledarna på jobbtorgen, sfi och vuxenutbildningen utvecklas vidare.
- Samverkan mellan staden och Arbetsförmedlingen ska utvecklas för att fler arbetslösa ska få tillgång till utbildning inom såväl sfi och vuxenutbildning som Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsutbildningar.
- Nya vägar ska prövas för att nå kortutbildade med erbjudande om såväl sfi som vuxenutbildning
- Yrkesinriktningen av sfi ska fortsätta och utvecklas.

Ökad samverkan med näringslivet och arbetsgivare

- Såväl Jobbtorg Stockholm som vuxenutbildning och sfi ska öka samverkan med näringslivet och arbetsgivare och utveckla insatser och utbildningar utifrån arbetsmarknadens behov.
- Matchningsarbetet ska utvecklas både generellt och med inriktning mot olika målgrupper

1.2 Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras

- Kvalitetsarbetet ska fördjupas i nämndens samtliga verksamheter utifrån stadens kvalitetsprogram. En förvaltningsövergripande arbetsgrupp ansvarar för ett strukturerat och långsiktigt arbetssätt
- Ökat fokus ska läggas på brukarperspektivet och på att följa upp såväl aspiranternas som studerandes synpunkter på verksamheten.
- Utbildningens kvalitet ska säkerställas genom tydlig fokusering på mål och resultat, strategiskt utvecklingsarbete inom egenregiverksamheterna samt en utökad tillsyn och kvalitetsuppföljning av såväl egenregi som externa leverantörer.
- Inom såväl vuxenutbildning som sfi finns en hög grad av valfrihet genom ett stort antal upphandlade aktörer. Inom Jobbtorg Stockholm ska aspiranterna i ökad utsträckning göras delaktiga i sin egen planering.
- Kvalitetsarbetet inom Jobbtorg Stockholm fortsätter inom ramen för arbetet med "Ett Jobbtorg Stockholm". Kvaliteten av upphandlade insatser ska säkerställas genom tydlig uppföljning av hur olika insatser leder till framsteg för aspiranterna. Genom utveckling av strukturerade uppföljningsmallar ska aspiranternas lärande säkerställas.
- Utifrån stadens program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning - En stad för alla – genomför nämnden aktiviteter utifrån de mål i programmet som gäller för nämndens verksamhetsområden.
- Metoder och verksamheter ska utvecklas genom att nämnden på ett strukturerat sätt ska ta tillvara erfarenheter från såväl övriga landet som andra länder. Arbetssätt för att säkerställa att nämnden tillvaratar forskning inom

olika verksamhetsområden tas fram under 2013 och implementeras under hela planperioden.

- I rekryteringsarbetet ska särskild fokus läggas på rekrytering av lärare till följd av stora pensionsavgångar. Därutöver ska särskilda insatser göras för den framtida ledarförsörjningen.

1.3 Stadens verksamheter är kostnadseffektiva

- Under planperioden kommer nämnden fokusera på att öka samarbetet mellan nämndens tre verksamhetsområden. De synergieffekter som uppnås bidrar till att kommunfullmäktiges mål i högre grad kan uppfyllas.
- Uppföljning och analys av verksamhetens resultat ska utvecklas ytterligare genom processer som leder till bättre kvalitet och högre kostnadseffektivitet.
- För att öka prognossäkerheten ska sambandet mellan nämndens ekonomiska resultat och verksamhetens volym förtydligas. Mått ska tas fram som är relevanta, pålitliga och varaktiga över tid.
- Den interna kontrollen ska vara systematisk, vilket är en förutsättning för att nämndens verksamheter ska vara effektiva och ha en god kvalitet.
- Under planperioden kommer lokalanvändningen att effektiviseras. Detta för att skapa ett ökat ekonomiskt utrymme för verksamheten.
- Upphandling i konkurrens ska effektivisera verksamheten genom att varor och tjänster köps till bästa kvalitet och pris.
- För att öka tillgänglighet och digitalisering kommer nämnden under planperioden att aktivt arbeta för en digitalisering av handlingar inom registrering och nämndadministration. Registraturet utvecklas för att möta det ökade behovet av tillgänglighet och flexibilitet.
- Stadens it-program fokuserar på ökad tillgänglighet och service, effektiva arbetssätt samt förbättrad möjlighet till analys och uppföljning. Nämnden ska arbeta med stöd av it för att jobba smartare, utveckla verksamheterna och utöka servicen och tillgängligheten för stockholmarna.

2. Nämndens verksamhetsområde

2. Nämndens verksamhetsområde

Omvärldsfaktorer av betydelse för nämndens verksamheter

Utvecklingen på arbetsmarknaden

Stockholm växer och i ett nationellt perspektiv har Stockholmsregionen en stark ställning, både ekonomiskt och vad gäller sysselsättningen. Trots detta påverkas staden, som landet i övrigt, av konjunktursvängningar och internationell ekonomisk oro. Inget tyder dock ännu på att antalet sysselsatta i länet kommer att minska. Däremot har ökningen av antalet sysselsatta bromsats in under 2013 och antalet varsel har ökat, varav en del kan falla ut under 2013. Arbetslösheten ökar något och uppgår i staden för närvarande till 7,1 procent (riket 8,9 procent). Ungdomsarbetslösheten i Stockholm är cirka 9,4 procent (riket 17,9). Arbetslösheten förväntas öka något under resten av året och även under 2014.

Arbetsförmedlingen signalerar allt större svårigheter för grupper med svag ställning på arbetsmarknaden. Detta gäller långtidsarbetslösa, funktionsnedsatta, nyanlända och ungdomar som saknar fullgjord gymnasieutbildning. Särskilt svår är situationen för utrikes födda ungdomar som saknar gymnasial utbildning. Det gäller inte enbart ungdomar i gymnasieåldern, utan allt fler unga vuxna upp till 35 år. Även personer med funktionsnedsättning har en särskilt utsatt ställning på arbetsmarknaden. Arbetsförmedlingen bedömer att gruppen med svag ställning på arbetsmarknaden fortsätter öka.

Regeringens framtidskommission pekar i sin rapport från 2012 på matchningsproblematiken på arbetsmarknaden. Allt fler jobb kräver högre utbildning. Även relativt lågt kvalificerade arbeten tillsätts idag med personer med kvalifikationer utöver vad som egentligen skulle krävas. De med lägst utbildning eller kort arbetslivserfarenhet trängs därmed undan.

Förändringarna på arbetsmarknaden påverkar nämndens verksamheter. En stor del av de inskrivna på Jobbtorg Stockholm tillhör de grupper som har särskilt svårt att komma in på arbetsmarknaden. Fortsatt tydlig fokus måste därför ligga på matchningsarbetet, och samverkan med arbetsgivare måste utvecklas ytterligare. Alla nämndens verksamheter ska också öka sina ansträngningar för att locka fler kortutbildade att välja utbildning. Satsningar på yrkesutbildningar av olika längd och omfattning är ett sätt. Samtidigt är det viktigt att även stimulera fler kortutbildade till annan form av vidareutbildning. Viktigt inför den kommande planeringsperioden är därför att hitta en balans mellan, å ena sidan satsningar på kortare utbildningar som kan leda till arbete relativt omgående, å andra sidan att stärka den gymnasiala vuxenutbildningen som ett viktigt redskap för att fler ska välja fortsatta studier med sikte på framtida bristyrken.

Flyktinginvandringen till Sverige ökar åter. Detta påverkar nämndens verksamheter och då främst utbildning i svenska för invandrare samt samhällsorienteringen. Arbetsförmedlingen har dock det övergripande ansvaret för etableringen av nyan-

lända och därmed för arbetsmarknadsinsatserna. Nyanlända som avslutat den två-åriga etableringsperioden och som fortfarande är arbetslösa erbjuds att ingå i jobb- och utvecklingsgarantin (JOB:en). Resultaten hittills visar att det rör sig om en stor andel av de som lämnar etableringen.

Samverkan mellan kommunen och Arbetsförmedlingen är fortsatt en prioriterad fråga för arbetsmarknadsnämnden. Arbetsförmedlingen får ett allt tydligare och mer omfattande uppdrag att ge stöd även till de grupper som står långt från arbetsmarknaden. Samtidigt har Arbetsförmedlingen i Stockholm fått minskade resurser från 2013. Detta gör att båda parter har ett ökat behov av samverkan för att befintliga resurser ska kunna användas så effektivt som möjligt för att möta såväl Arbetsförmedlingens som stadens mål att fler arbetslösa ska få arbete. När det gäller deltagare i JOB:en är det en stor grupp som inte får fortsatt aktivitetsersättning när de går över i den tredje fasen - den så kallade sysselsättningsfasen. Det innebär att en stor grupp långtidsarbetslösa blir beroende av försörjningsstöd utan att staden kan påverka de insatser som görs. Detta är ett viktigt område för utvecklad samverkan.

Aktuella utredningar och konsekvenser av nya lagar

Såväl inom arbetsmarknadsområdet som inom sfi och vuxenutbildningen pågår ett omfattande statligt utredningsarbete. Vissa utredningar har nyligen lagt fram förslag medan andra fortfarande pågår. Framförallt de pågående utredningarna om sfi och vuxenutbildning kan få stora konsekvenser för nämndens verksamheter både organisatoriskt och ekonomiskt.

- En utredning om **översyn av den kommunala vuxenutbildningen** på grundläggande nivå pågår och har uppdraget att kartlägga i vilken grad utbildningen lever upp till nationellt fastställda mål och syften. Vidare ska utredningen analysera hur det nuvarande studiemedelssystemet fungerar för studerande på grundläggande nivå. I november 2012 fick utredaren ett tilläggsdirektiv att föreslå hur aktivitets- och i lämpliga fall närvarokrav inom den kommunala vuxenutbildningen skulle kunna utformas. Utöver detta ska utredningen ta upp frågan om gränsdragningen mellan sfi och svenska som andraspråk på grundläggande nivå. Uppdraget ska redovisas till regeringen den 2 april 2013.
- Den pågående **sfi-utredningen**, tidigare benämnd sfi-pengsutredningen, fick i januari 2013 ett utvidgat uppdrag och förlängd tid. Ett betänkande ska lämnas till regeringen 1 oktober 2013. Det ursprungliga uppdraget är att se över hur en ökad valfrihet och individuell anpassning av utbildning i svenska för invandrare kan uppnås. Tilläggsdirektivet avser att utredningen även ska överväga om all utbildning i svenska språket för vuxna bör ges inom den kommunala vuxenutbildningen och särskild utbildning för vuxna. Utredningen ska även överväga om Arbetsförmedlingen bör ges möjlighet att upphandla utbildning i svenska som ingår i etableringsplan enligt lag (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare.

- Ett förslag ligger hos riksdagen om en permanent **utvidgning av målgruppen för etableringslagen**. Utvidgningen innebär att en anhörig till en flykting som söker uppehållstillstånd inom sex år från det att anknytningspersonen togs emot i en kommun ska omfattas av etableringslagen. För närvarande gäller redan ett beslut om tidsbegränsad utvidgning av målgruppen. Den primära följden av lagförslaget är att färre anhöriginvandrare kommer att vara i behov av försörjningsstöd samt att de får tillgång till etableringsinsatser.
- Utredningen om **unga som varken arbetar eller studerar** lämnade i januari 2013 sitt delbetänkande till regeringen (SOU 2013:13). Förslaget är att kommunernas så kallade informationsansvar som regleras i skollagen ändras till aktivitetsansvar vilket innebär att kommunerna blir skyldiga att erbjuda insatser och aktiviteter till de ungdomar som inte studerar. Vidare föreslås Arbetsförmedlingen få ett utökat ansvar för arbetsmarknadsinsatser för målgruppen. De nya bestämmelserna föreslås gälla från den 1 juli 2014. Kommunens skyldigheter blir tydligare än hittills men ligger i linje med det utvecklingsarbete nämnden redan påbörjat. Behovet av samverkan med Arbetsförmedlingen kommer att öka även för denna målgrupp.
- Den så kallade **AKKA-utredningen** om ökat arbetskraftsdeltagande bland nyanlända utrikes födda kvinnor och anhöriginvandrare har utrett vilka insatser som krävs för att öka invandrade kvinnors möjligheter till arbete, särskilt de med låg utbildning. (SOU 2012:69). Betänkandet lämnades 2012 och pekar på insatser inom såväl sfi som vuxenutbildning som viktiga för att öka nyanlända kvinnors deltagande på arbetsmarknaden.
- Under 2012 presenterade den så kallade **FUNKA-utredningen** (SOU 2012:31) sitt betänkande till regeringen. En stor fråga i utredningen är en översyn av olika former av anställningsstöd för personer med funktionsnedsättning. Det har ännu inte presenterats någon proposition avseende utredningen och det är oklart om och vilka lagändringar som kommer att föreslås och hur dessa påverkar staden.
- Den **statliga upphandlingsutredningen** lämnade sitt slutbetänkande i mars 2013. Över 50 förändringar föreslås. En av dessa är att man inför en möjlighet i LOU att träffa ramavtal utan inbördes rangordning i de fall en strikt kundvalsmodell tillämpas. Ett annat förslag innebär en höjning av dagens tröskelvärde för direktupphandling från dagens 284 600 till 600 000 kronor.
- Den **parlamentariska socialförsäkringsutredningen** lämnar sitt slutbetänkande den 15 maj 2013. Utredningens förslag kommer att påverka nämndens verksamhet.

Ny programperiod för Europeiska strukturfonderna år 2014-2020

En ny programperiod för de Europeiska fonderna startar 2014 och pågår till och med 2020. Arbetet med programmen för fonderna pågår under 2013. Nämnden har genom det regionala strukturfondspartnerskapet kunnat lämna förslag till prioriteringar för socialfondens kommande programperiod. Partnerskapet har gemensamt utarbetat ett förslag där man vill se en fortsatt fokusering på att

- Främja social inkludering och bekämpa fattigdom
- Främja sysselsättning och stödja arbetstagares rörlighet
- Investera i utbildning, kompetens och livslångt lärande

Partnerskapet har även valt att särskilt lyfta fram ungdomar som en fortsatt prioriterad grupp tillsammans med kortutbildade och personer med funktionsnedsättning.

Socialfonden har hittills krävt medfinansiering i huvuddelen av projekten. Denna har ofta utgjorts av deltagarnas ersättning, aktivitetsstöd eller försörjningsstöd. Denna möjlighet kan komma att försvinna. Detta skulle sannolikt ställa krav på medfinansiering i annan form. En möjlig väg att hantera denna förändring är att avsätta särskilda utvecklingsmedel i budget för medfinansiering av Europeiska socialfondsprojekt.

2.1 Arbetsmarknad

Jobbtorg Stockholm

Jobbtorg Stockholm redovisade under 2012 ett mycket gott resultat vad gäller andelen som avslutats och inte längre är i behov av försörjningsstöd. Detta håller i sig in i 2013 trots att målgruppen har en allt tyngre problematik och trots att läget på arbetsmarknaden försämrats för de grupper jobbtorgen arbetar med. Ett minskat antal aspiranter totalt sett har skapat utrymme för en högre personaltäthet, högre grad av individualisering och högre kvalitet på insatserna. Detta ser nämnden som huvudförklaringen till det goda resultatet.

Huvuddelen av aspiranterna inom Jobbtorg Stockholm har en svag ställning på arbetsmarknaden. Många tillhör den grupp som varit eller riskerar att bli långtidsarbetslösa oavsett konjunkturläge. Det kräver fortsatt tydlig prioritering både av matchning mot de jobb som finns och yrkesförberedande insatser för att stärka individernas konkurrenskraft. Matchningsarbetet och samverkan med arbetsgivare ska utvecklas ytterligare. Arbetet fortsätter med att erbjuda kortare insatser för att rusta aspiranter för yrken som kräver lägre kvalifikationer. Dessa arbeten beräknas inte öka, men generationsväxlingen kan ändå medföra att det blir lediga jobb. Ett utvecklingsarbete har startat i samverkan mellan jobbtorg, sfi och vuxenutbildning för att utveckla nya utbildningsalternativ och detta arbete ska fortsätta. Nämnden anser dock att de ökande kraven på arbetsmarknaden kan komma att kräva insatser som tar längre tid för aspiranterna att genomgå än tidigare. Det kräver dock att staden beslutar att göra detta möjligt.

De satsningar som staden som stor arbetsgivare gör för långtidsarbetslösa till exempel i form av Stockholmsvärdar inom trafik- och renhållningsnämnden är för många en chans att bryta en lång period av utanförskap. Arbetsmarknadsnämnden ser gärna att andra nämnder i staden ges eller skapar liknande möjligheter.

Stadsdelsnämnderna har idag en stor grupp arbetslösa som erhåller försörjningsstöd med behov av vissa rehabiliteringsinsatser för att kunna komma ut på arbetsmarknaden. Många är eller har varit sjukskrivna under längre perioder. En del i denna grupp erbjuds idag insatser av de lokala arbetsmarknadsverksamheter som bedrivs av vissa stadsdelsnämnder. Andra erbjuds insatser genom Jobbtorg Resurs som byggt upp kompetens för att ge stöd till personer från denna målgrupp. Ett utvecklingsarbete med samma syfte pågår också i samverkan mellan stadsdelsnämnderna och arbetsmarknadsnämnden inom nämndens utvecklingsprojekt Xplore! och FAMU. Ett viktigt led i arbetet med målgruppen är också det pågående implementeringsarbetet av de gemensamma bedömningsinstrument som utvecklats under 2012-2013. En inventering har under 2013 visat att det är svårt att skilja målgruppen för stadsdelsnämndernas arbetsmarknadsverksamheter från målgruppen inom främst Jobbtorg Resurs. I avstämning för mål och budget för 2013 anger kommunstyrelsen att det under 2013 ska göras en översyn av framtida organisationsform för att säkerställa ett effektivt resursutnyttjande och likställighet över staden.

Trots det relativt goda arbetsmarknadsläget i Stockholm är ungdomsarbetslösheten fortfarande hög och problemen är särskilt stora för de ungdomar som saknar gymnasieutbildning. Unga är därför en fortsatt prioriterad grupp för arbetsmarknadsnämndens verksamheter. Nämnden kommer under planperioden att fortsätta arbetet med studiemotiverande insatser, praktik och kortare yrkesutbildningar för att stärka målgruppens ställning på arbetsmarknaden. Projekten Filur och Merit implementeras i verksamheten under 2013 och 2014.

Satsningen på kommunala ungdomsanställningar för långtidsarbetslösa ungdomar behöver fortsätta. En ny form av ungdomsanställningar har förhandlats fram i avtal mellan Sveriges Kommuner och Landsting och fackförbundet Kommunal. Detta ger arbetsgivare inom vård- och omsorgsområdet möjlighet att anställa ungdomar som arbetar 75 procent och får utbildning på 25 procent. I staden pågår en översyn av hur detta skulle kunna tillämpas i Stockholm. Nämnden vill lyfta fram vikten av att ungdomarna erbjuds reella utbildningsinsatser som på sikt ökar deras utsikter på arbetsmarknaden. Nämnden vill dock särskilt framhålla att denna typ av anställningar inte ersätter behovet av de kommunala ungdomsanställningar som staden erbjuder idag. Dessa riktar sig till grupper som står längre från arbetsmarknaden som till exempel unga med funktionsnedsättning och unga som behöver extra stöd under anställningstiden för att insatsen ska ge lyckat resultat.

Nämnden får många förfrågningar från stadsdelsnämnderna om insatser för unga 20-25 år som står utanför skola och arbetsliv, men som inte har försörjningsstöd. En del i denna grupp nås genom olika uppsökande verksamheter och erbjuds idag arbetsmarknadsinsatser i projektform från vissa stadsdelsnämnder, eller från Jobbtorg Stockholm. Det saknas dock inom stadens ram ordinarie verksamhet för den-

na grupp då arbetsmarknadsinsatser för gruppen är en fråga för Arbetsförmedlingen. Stadsdelsförvaltningarna uppfattar dock att många inte nås av förmedlingens insatser och erfarenheten visar även att många har en social problematik i kombination med arbetslöshet. Detta innebär att gruppen är i behov av extra stöd och resurser. Behoven för denna grupp behöver uppmärksammas ytterligare inom staden och i samverkan med Arbetsförmedlingen. För att skapa lämpliga insatser som är anpassade för denna målgrupp krävs ytterligare resurser till nämnden och ett förtydligt uppdrag.

Under 2014 kommer Socialstyrelsen att införa en rapporteringsskyldighet avseende kommunala insatser som syftar till självförsörjning genom arbete. Arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna som bedriver arbetsmarknadsinsatser kommer att omfattas av denna rapporteringsskyldighet.

Ytterligare redskap behöver utvecklas för att fler i jobbtorgens målgrupp ska komma ut i arbete. Goda erfarenheter finns från flera av nämndens samarbetsländer när det gäller sociala hänsyn i upphandlingar. Detta har radikalt ökat möjligheterna för arbetslösa att komma ut i praktik och olika former av anställningar. I liten skala har försök gjorts med liknande avtal inom staden. Den nyligen presenterade upphandlingsutredningen lyfter också fram möjligheten till sociala hänsyn i upphandlingar. Nämnden kommer att arbeta för att sprida kunskaper i denna fråga och också bistå med stöd och goda exempel till aktörer som är beredda att prova ett sådant arbetssätt.

2.2 Stadsövergripande frågor

Flyktingmottagande

Flyktingmottagningen i staden prognostiseras öka under 2013 vilket medför ett ökat behov av samordning i staden. Arbetsmarknadsnämndens stadsövergripande ansvar i flyktingfrågor kommer även fortsättningsvis att ha fokus på samverkan mellan staden och Arbetsförmedlingen. Inriktningen ska vara att staden aktivt ska bidra till en lyckad etablering så tidigt som möjligt så att flyktingar i möjligaste mån kan bli självförsörjande innan den tvååriga etableringsperioden löper ut.

En del av den ökande invandringen utgörs av anhöriginvandring. I samband med kommunstyrelsens avstämning av mål och budget för 2013 har nämnden fått i uppdrag att samordna stadens arbete med anhöriginvandring från Somalia. Den mest kritiska frågan i sammanhanget är bristen på bostäder.

Nationella minoriteter

Arbetsmarknadsnämnden ansvarar för samordning av stadens arbete utifrån lagen om nationella minoriteter. Huvudinriktningen kommer även fortsättningsvis vara att sprida kunskap och information om den aktuella lagstiftningen inom staden och till minoriteterna, samt medverka till ett utvecklat samråd mellan staden och minoriteterna. Staden är förvaltningsområde för finska som minoritetsspråk och i denna del utgår statsbidrag för arbetet. Arbetet med övriga nationella minoriteter ska finansieras av kommunen. Förväntningarna på samråd och stöd är stora från flera

av de nationella minoriteterna utifrån lagen och särskilda resurser behöver avsättas för att nämnden ska kunna fullgöra sitt uppdrag på ett bra sätt.

Stöd till personer med funktionsnedsättning

Staden har antagit ett särskilt program - Stockholm En stad för alla - för delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Programmet är ett styrdokument för stadens nämnder och styrelser och avser perioden 2011-2016.

Nämnden har uppdraget att verka för att stadens bolag och förvaltningar ska anställa fler personer som har funktionsnedsättning. En kampanj har också nyligen startat för att knyta ett nätverk av företag till arbetet med att få fler arbetsplatser att ta emot personer från målgruppen i arbete eller praktik. Samverkan med arbetsgivare ska ha fortsatt prioritet i nämndens arbete.

Nämnden ska också ytterligare utveckla insatser för att stödja målgruppen. Det sker främst utifrån arbetet med målgruppen Jobbtorg Resurs och utifrån metoden Open Eyes som en integrerad del för att matcha fler med funktionsnedsättning till arbete eller praktik. Stadens möjligheter att erbjuda ungdomsanställningar eller anställningar som Stockholmsvärdar skapar viktiga möjligheter för fler i målgruppen att komma ut i arbete.

Under 2013 görs ett litet försök att i samverkan med stadens verksamhet för daglig sysselsättning ge möjligheter för några personer i denna målgrupp att komma vidare till arbete. Om detta slår väl ut kan det bli ett sätt för staden att motverka inläsningseffekter av daglig sysselsättning.

Socialnämnden bedriver för närvarande två sysselsättningsprojekt för personer med funktionsnedsättning – Alfa och IPS. Dessa avslutas under 2013. Arbetsmarknadsnämnden har varit samverkanspart i projekten. Former för fortsatt nära samarbete med arbetsgivare, psykiatrin, försäkringskassan och Arbetsförmedlingen behöver utvecklas när projekten tar slut så att fler i målgruppen kan nå önskad sysselsättning, praktik, studier eller arbete. I stadens verksamheter behöver gränssnitten mellan socialnämndens verksamhet och Jobbtorg Resurs tydliggöras.

Uppföljningsansvaret för 16-19 åringar

Arbetsmarknadsnämnden ansvarar för att samordna arbetet med det kommunala uppföljningsansvaret för 16-19 åringarna. Det påbörjade arbetet med att utveckla arbetssätt och metoder ska fortsätta både vad gäller det uppsökande arbetet och vad gäller att utveckla lämpliga insatser för målgruppen. Nämnden har utökat resurserna för det uppsökande arbetet och bedömer att det nu finns tillräckliga resurser för denna del i arbetet. Som en del i det uppsökande arbetet startar under 2013 en öppen verksamhet med centrum på Södermalm. Denna verksamhet är en viktig resurs i arbetet långsiktigheten behöver garanteras genom att resurser tillförs även för kommande år under planperioden.

Under planperioden bedömer nämnden att det kommer att finnas ett ökat behov av insatser som är anpassade för de ungdomar som nämnden når i det uppsökande arbetet. En del av dessa insatser kan byggas i samarbete med utbildningsnämnden

men erfarenheten av uppsökande arbete hittills visar också att det finns behov av sociala stödinsatser.

Om den nyligen presenterade statliga utredningen "Ungdomar utanför gymnasieskolan" resulterar i beslut från 2014 behöver nämnden också utöka samverkan med Arbetsförmedlingen ytterligare då det är genom förmedlingen som ungdomarna föreslås få någon form av ersättning för deltagande i en insats. Viktigt är att nämndens insatser som Filur och Merit fortsatt kan användas för målgruppen men ett problem är att det saknas former för ersättning för deltagande för de som inte har försörjningsstöd.

2.3 Utbildning i svenska för invandrare

Antalet studerande i sfi har ökat under ett antal år och antalet helårsplatser har ökat från 8 382 under 2009 till 9 400 under 2012. Ökningen har skett trots att antalet nyanlända flyktingar varit lågt under flera år, ända fram till hösten 2012. Andelen flyktingar bland de studerande har under senare år legat runt ett par procent. Den nu aviserade ökningen av flyktingar leder till bedömningen att antalet studerande inom sfi kommer att fortsätta öka. Nämnden beräknar att antalet helårsplatser under planperioden kommer att ligga på 9 500.

En central fråga för hela planperioden är det arbete som redan påbörjats kring implementeringen av den nya skollagen utifrån nya kunskapskrav, nya betygsges och de ökade kvalitativa kraven på de individuella studieplanerna. Detta kommer att genomsyra det systematiska kvalitetsarbetet.

Fokus inom sfi är de studerandes kommande arbets- och yrkesliv. En fortsatt satsning kommer att göras på kopplingen mellan svenskundervisning, livet i Sverige och den studerandes framtidsval.

Målgruppen i sfi är mycket heterogen vilket ställer stora krav på flexibilitet och variation. Stockholm har redan idag ett stort utbud av kurser och har kommit relativt långt när det gäller individ- och behovsanpassning av utbildningen. Målet är att öka individ- och behovsanpassningen ytterligare för att möjliggöra ett snabbare inträde i arbetslivet och ökad delaktighet i samhällslivet. För att kunna erbjuda lämpliga insatser och ge de studerande en introduktion till arbetslivet är ambitionen att öka samarbetet med näringslivet men också att utveckla helhetslösningar där sfi, vuxenutbildning och arbetslivsförberedande aktiviteter ingår. Vid SFI Västerort har en satsning påbörjats för att erbjuda de studerande en heldag med arbetslivsinriktning. Samtidigt har ett fördjupat samarbete inletts med Jobbtorg Stockholm i Kista för att kunna bistå de studerande ännu bättre.

De studerande inom sfi i Stockholm är till stor del välutbildade och utgör en viktig resurs för staden. Andelen högutbildade har ökat under de senaste åren och beräknas förbli hög. För att ta vara på deras kompetens och underlätta för dem att komma ut i arbete har ett stort engagemang lagts ner på det regionala samarbetet kring olika sfx – utbildningar i svenska för yrkesutbildade. Nämnden har fyra egna sfx och kommer att medverka aktivt för skapandet av fler sådana både i Stockholm

och i kranskommunerna. Satsningar ska också i övrigt göras så att högutbildade kan läsa mer intensivt tillsammans med andra högutbildade.

Även för andra studerande är ambitionen att öka antalet sfi-kurser med en tydlig yrkesinriktning och att erbjuda de studerande möjlighet att gå vidare till någon kortare yrkesutbildning med stöd av svensklärare och i vissa fall också av modersmåls lärare. Olika modeller kommer att prövas under de kommande åren. Bland annat ska sfi-studerande erbjudas möjlighet att delta i lärlingsutbildningar. Inom ramen för samarbetet med jobbtorgen och vuxenutbildningen planeras kortare yrkesutbildningar med språkstöd för aspiranterna.

En mindre andel studerande är kortutbildad eller har aldrig gått i skola tidigare och står därför långt från arbetsmarknaden. Det har inom verksamheterna Rätt steg och Språkstöd för nyanlända visat sig att det genom riktade, konkreta insatser kombinerade med sfi går att underlätta och snabba på vägen mot arbete även för denna grupp. Med tanke på de krav dagens arbetsmarknad ställer är det viktigt att hitta yrkesområden där gruppen kan få anställning och att ta fram ett handlingsprogram för arbetet med analfabeter och andra kortutbildade. Syftet är att utveckla hela processen, det vill säga såväl undervisningen och hur den genomförs som vilka kompletterande aktiviteter de studerande ska erbjudas.

En annan grupp som har särskilda behov och som kräver extra insatser är gruppen invandrare som varit i landet en längre tid och som av olika skäl återupptar sina sfi-studier. Den vanligaste anledningen är att de inte längre lever upp till de krav dagens arbetsmarknad ställer och därför behöver lära sig mera svenska. Gruppen ökar och bedöms på grund av det rådande konjunkurläget komma att fortsätta att öka. Målet för dem är antingen att kunna behålla sitt arbete eller att komma tillbaka till arbetslivet. En påbörjad försöksverksamhet med läs- och skrivutbildning för denna målgrupp kommer att utvecklas och nya kortare kurser ska tas fram både inom reguljär sfi och tillsammans med jobbtorgen.

Det krävs extra stöd för att kortutbildade och de som återupptar sina studier efter en längre tid i landet ska kunna ta till sig kursinnehållet. Studievana deltagare kan arbeta självständigt och klarar ofta att arbeta på egen hand eller i en mindre grupp efter en kortare instruktion. Så är inte fallet för de här grupperna. De är ofta rätt osäkra i skolsituationen och behöver uppmärksamhet och direkt hjälp. De har även delvis olika behov vilket ställer krav på individualisering. De måste därför studera i mindre grupper eller i grupper med flera lärare. Detta kräver extra resurser.

Mycket tyder på att många invandrare inte nås av sfi. Därför har ett uppsökande arbete påbörjats och kontakter inletts med olika föreningar i syfte att nå dessa grupper. Satsningar ska göras på informationsmaterial och hemsidan.

Regiongemensam samhällsorientering

Samhällsorientering ska erbjudas alla nyanlända som omfattas av etableringslagen. Staden har tillsammans med 24 andra kommuner i länet samverkat kring upphandling av samhällsorientering sedan 2010 då lagen trädde i kraft. Verksamheten administreras av ett gemensamt kansli som är en del av SFI Stockholm.

Regeringen presenterade den 20 december 2012 en proposition som innebär att målgruppen utökas och generellt sett ska omfatta alla anhöriginvandrare från länder utanför EES-området. Gymnasiestuderande, gäststuderande och gästforskare samt deras familjemedlemmar undantas, liksom arbetskraftsinvandrare. Förslaget föreslås träda i kraft den 31 maj 2013. För att svara upp emot behovet av samhällsorientering, både för den gamla och den nya målgruppen, har 25 av 26 kommuner i länet valt att ingå samverkan. Där ingår även Håbo kommun, i Uppsala län. Den kommande avtalsperioden som sträcker sig från den 1 september 2013 till den 31 augusti 2016 omfattar både nya ramavtal med leverantörer och en inbördes samverkansöverenskommelse mellan nämnda kommuner. Arbetsmarknadsnämndens ambition är att även fortsättningsvis samverka med övriga kommuner kring såväl upphandling som administration.

2.5 Vuxenutbildning

Vuxenutbildning Stockholm ansvarar för skolformerna: grundläggande och gymnasial vuxenutbildning, eftergymnasial yrkesutbildning inom yrkeshögskolan samt särskild utbildning för vuxna.

Efterfrågan på ordinarie vuxenutbildning har mattats något på senare tid. Alla som har rätt att läsa, utifrån de riktlinjer som gäller för vuxenutbildningen i staden, kan beredas plats. Inför den kommande planperioden bedömer nämnden att fördelningen av platser mellan de olika nivåerna kan komma att förändras något beroende på att antalet studerande inom den grundläggande nivån beräknas öka då eleverna inom sfi förväntas bli fler. De statliga satsningarna på yrkesvux och lärlingsutbildning medför att yrkesutbildningarna kommer att utgöra en allt större andel av den totala volymen inom vuxenutbildningen. Dock kan förändringen av fördelningen inom vuxenutbildningen medföra ökade kostnader då både grundläggande utbildning och yrkeskurser har en högre ersättningsnivå än övriga kurser.

Den ökade inflyttningen till Stockholm och den ökade arbetslösheten har hittills inte påverkat efterfrågan av utbildning totalt sett. Många som flyttar in till regionen är välutbildade och tillhör därmed inte målgruppen. Det finns dock personer utan gymnasieutbildning och fast förankring på arbetsmarknaden som inte söker sig till vuxenutbildningen trots att utbildning skulle kunna förbättra deras förutsättningar att få ett arbete. Nämnden planerar för hur denna grupp aktivt ska få kännedom om vuxenutbildningens olika möjligheter.

Den statliga satsningen på Yrkesvux som har pågått sedan 2009 beräknas att fasas ut under 2014. Yrkesvux har möjliggjort för individer som redan har en gymnasieutbildning eller högre utbildning att yrkesväxla, det vill säga de har fått möjlighet att genomgå en yrkesutbildning. När yrkesvux upphör kommer denna grupp inte att kunna erbjudas vuxenutbildning. Den statliga satsningen för lärlingsutbildning för vuxna planeras däremot att pågå till och med 2016. När det gäller lärlingsutbildningar samverkar nämnden med andra kommuner inom vuxtio i syfte att bredda variationen på utbildningar för den sökande.

Nämnden ska under planperioden fortsätta sitt utvecklingsarbete bland annat genom att utveckla de individuella studieplanerna till att bli interaktiva. Behovet av

vägledning har ökat i samband med nya ämnes- och kursplaner, ny betygsskala samt ny examensordning som infördes sommaren 2012. En översyn har påbörjats vid Komvuxcentrum med målsättningen att erbjuda en förbättrad service och en större tillgänglighet.

Antagningstiderna till studier ska ses över för att korta tiden mellan ansökan och verklig kursstart i syfte att därmed minska avhoppet inför kursstart. Förvaltningen ska även se över hur ansökningsförfarandet under sommarperioden kan förändras och förkortas.

Vidare fortsätter arbetet med att stödja utvecklingen inom matematiken i syfte att förbättra betygsresultaten. Matematikämnet är av central betydelse då de elever som väljer att studera matematik oftast behöver kurserna för att komma vidare till en eftergymnasial utbildning.

Nämnden planerar att genomföra vissa kortare bristyrkesutbildningar inom branscher som Arbetsförmedlingen identifierat. Några av dessa ska genomföras som uppdragsutbildningar för jobbtorgens aspiranter och anpassas till målgruppens behov. Utbildningarna ger betyg på gymnasienivå men de aspiranter som deltar har inte möjlighet att söka studiemedel via CSN då uppdragsutbildningar inte är CSN-grundande.

Nämnden bedriver eftergymnasiala yrkesutbildningar inom ramen för yrkeshögskolan vid Frans Schartaus Handelsinstitut och vid Åsö vuxengymnasium. Utbildningarna är eftertraktade av studenterna vilket gör att det är många som konkurrerar om platserna. Utbildningarna sker i nära samverkan med näringslivet och studenterna genomför cirka en tredjedel av sin utbildning på en arbetsplats. Efter avslutad utbildning får de flesta arbete.

Nämnden ansöker till Myndigheten för yrkeshögskolan om att få bedriva utbildning. Varje tillstånd medger endast två starter vilket medför att enheterna ständigt följer utvecklingen på arbetsmarknaden för att söka om befintliga utbildningar eller ansöka om nya inriktningar. Konkurrensen om att få starta utbildningar är mycket hård. Nämnden ska arbeta för att få fler platser till yrkeshögskolan i Stockholm.

Regional samverkan

Arbetet med att skapa en gemensam vuxenutbildningsregion inom länet fortsätter. KSL bevakar pågående samarbete gällande kvalitet och uppföljning inom regionen och utvecklar ytterligare samarbetsområden. Samtliga kommuner i länet ingår i ett nytt samarbete med gemensam utvärdering av kvaliteten hos utbildningsanordnarna. Utvärderingarna kommer att genomföras av en inspektör tillsammans med en medbedömare/rektor från kommunerna. Målet är att samtliga kommuner i länet ska genomföra en gemensam upphandling av vuxenutbildning under perioden.

Länsstyrelsen driver ett utvecklingsprojekt i regionen om ett regionalt studieinformations- och vägledningscenter i syfte att studerande över 20 år ska få en samlad information om eftergymnasiala utbildningar i länet. Centret skulle även bidra till att fokusera kring kompetensförsörjningens betydelse för tillväxt. Om detta blir

aktuellt att genomföra kommer staden också behöva ta ställning till medfinansiering av ett sådant center.

2.6 Nämnd- och gemensam administration

Den gemensamma administrationens syfte är att stödja nämndens verksamheter. Ett ständigt kvalitets- och effektiviseringsarbete ska medföra att kostnaderna för administrationen hålls så låga som möjligt. Översyn av vilka funktioner och kostnader som ska hanteras i verksamheten eller inom den gemensamma administrationen sker löpande.

2.7 Kompetensförsörjning

Inom arbetsmarknadsnämndens verksamheter finns medarbetare med företrädesvis beteendevetenskaplig-, socionom- eller lärarutbildning. Rekryteringsbehovet de kommande åren bedöms vara relativt stort när det gäller sfi-lärare och vissa andra lärarbefattningar, detta till följd av stora pensionsavgångar. Av de lärare som finns i nämndens egenregiverksamheter kommer nära en tredjedel av sfi-lärarna och drygt 40 procent av övriga lärare att ha uppnått en ålder av 65 år eller mer år 2016. För gruppen sfi-lärare befaras en viss brist av kvalificerade sökanden, särskilt med hänsyn till övriga aktörer inom sfi. Under kommande år planerar verksamheten att öka synligheten på universiteten med anledning av detta.

Det har tidigare visat sig att övrig vuxenutbildningen i egenregi har lockat kvalificerade sökande i hög grad och personalomsättningen har varit mycket låg. Det behöver analyseras om detta kan antas gälla även i fortsättningen.

De lärare som arbetar i nämndens egenregiverksamheter har i mycket hög grad behörighet att undervisa och sätta betyg i sina ämnen även efter legitimationskravet som börjar gälla den 1 juli 2015. Kompetensutvecklingsinsatserna ska framförallt inriktas på matematikdidaktik. Satsningen ”Matematiklyftet” pågår under åren 2012-2016. Nämnden samarbetar med utbildningsnämnden och avser att delta i Matematiklyftet från 2014. Den växande gruppen unga vuxna med svag studiebakgrund kommer ställa krav på nya pedagogiska metoder och/eller arbetsätt.

Regeringen inför två nya karriärvägar för lärare från den 1 juli 2013. Det handlar om två nya tjänster, förstelärare och särskilt yrkesskickliga lärare med forskarutbildning (lektor). Syftet är att höja kvaliteten i undervisningen och göra läraryrket mer attraktivt. Nämnden avser att söka statsbidrag för lönetillägg till ett antal tjänster under de kommande åren.

De övriga stora befättningsgrupperna inom nämndens verksamheter är jobbcoacher och jobbmatchare. Det finns en viss personalomsättning inom verksamheterna, vilket medför att det kommer att finnas ett rekryteringsbehov framöver men som inte är svårlöst. Studie- och yrkesvägledare är mer svårrekryterade inom jobbtorgsverksamheten då det efterfrågas erfarenhet av arbetsmarknadsverksamheter utöver den ordinarie studie- och yrkesvägledarutbildningen.

Generellt kommer jobbtorgsverksamheterna i högre utsträckning efterfråga utökad kompetens och fortsatt kompetensutveckling av befintlig personal för att möta de behov som en ökande andel långtidsarbetslösa aspiranter skapar.

Förvaltningen har identifierat en generell efterfrågan av kompetens inom process- eller projektledning. I takt med att många arbetsuppgifter blir mer komplexa prognostiseras detta behov öka varför kompetensutveckling inom detta område ska ske.

Ledarförsörjningen är en fortsatt angelägen fråga då intresset för ledaruppdrag tenderar att minska i samhället totalt sett. Tidigare och pågående satsningar har lett till att medelåldern hos arbetsledarna har sjunkit. Nämnden ska dock fortsätta satsningar på redan anställda medarbetare som har potential för framtida ledaruppdrag. Utveckling av befintliga ledare kommer också vara en prioriterad fråga där nämnden kommer att jobba med chefsutvecklingsprogram. Nämnden efterlyser också fler centralt samordnade aktiviteter av kvalitets- och effektivitetsskäl.

Omställningsbehovet inom verksamheterna bedöms inte behöva leda till oroande många övertalighetssituationer.

3. Sammanfattande ekonomisk analys

3.1 Drift

Jobbtorg Stockholm

Målgruppen för Jobbtorg Stockholm har förändrats. Bedömningen för planperioden är att inskriva aspiranter fortsatt kommer att ha ett större behov av fler och mer omfattande insatser. Dessutom finns skäl att anta att antalet aspiranter ökar. Jobbtorgen har uppvisat mycket goda resultat. Huvudskälet till det är att aspiranterna kunnat ges både fler och omfattande insatser. Fortsatt goda resultat förutsätter en hög personaltäthet. Om kommunfullmäktige beslutar om utökad målgrupp för jobbtorgen måste ett sådant beslut beakta de ökade kostnader det medför för nämnden.

Insatser och uppsökande verksamhet riktad till unga personer är ett stort och angeläget behov som kommer att prioriteras under planperioden. Kommunfullmäktige tilldelade nämnden i 2013 års budget 9,0 mnkr. Detta anges som en ettårig satsning på unga vid jobbtorgen samt uppsökande insatser för 16-19 åringar. För att nå resultat krävs en långsiktig satsning, varför dessa medel bör ingå i nämndens budget årligen under planperioden.

Projekten Alfa och Ips som idag bedrivs av socialnämnden och finansieras av Socialstyrelsen är riktade till personer med funktionsnedsättning implementeras under 2013 och 2014. Om arbetsmarknadsnämnden ska implementera de delar av projekten som avser arbete och praktik så behöver medel om cirka 3 mnkr per år tillföras.

För att skapa förutsättningar och förbättra möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att delta i arbetslivet föreslås anställningar motsvarande ungdomsanställningarna. Nämnden har idag insatsen ungdomsanställning där arbetslösa ungdomar erbjuds sex månaders visstidsanställning i stadens verksamheter. En motsvarande insats för 25 personer med funktionsnedsättning, oavsett ålder, kan beräknas till cirka 3,7 mnkr per år.

Ytterligare en grupp som är i behov av insatser är unga 20-25 år som står utanför skola och arbetsliv, men som inte har försörjningsstöd. En del i denna grupp nås genom olika uppsökande verksamheter och erbjuds idag arbetsmarknadsinsatser i projektform från vissa stadsdelsnämnder eller från Jobbtorg Stockholm.

Trafik- och renhållningsnämnden har fått en budget av kommunfullmäktige om 14,0 mnkr för att finansiera Stockholmsvärdar. Arbetsmarknadsnämnden ansvarar för verksamheten. För att skapa möjligheter till arbetspraktik och öka intresset för bristyrken föreslås motsvarande inom bland annat äldreomsorg, förskola och skola. Kostnaden för en sådan helårsanställning beräknas till cirka 0,3 mnkr per år. Inom verksamhetsområde äldreomsorg bedöms volymen till 30 helårsanställningar.

Förvaltningen bedömer att nämnden kommer att arbeta med verksamhetsutveckling, utöver den ordinarie verksamhetsutvecklingen, i projekt delfinansierade av Europeiska socialfonden. Under kommande socialfondsperiod åren 2014 till 2020 kan reglerna för medfinansiering av projekt komma att förändras så att projektägarnas medfinansiering ska ske kontant och inte i form av deltagarnas ersättningar varför medel måste avsättas för medfinansiering. Ett normalprojekt bedöms kosta cirka 10 mnkr per år, varav kostnaden för nämndens medfinansiering uppgår till cirka 6 mnkr per år. Med ledning av tidigare socialfondsperiod bedömer nämnden det som rimligt att kontinuerligt driva två parallella större projekt.

SFI Stockholm

Den nya skollagen ställer krav på ökat stöd och lärarhjälp till kortutbildade. För att kunna erbjuda de studerande med störst behov en behovsanpassad utbildning krävs ett resurstillskott. De grupper som har störst behov är kortutbildade, de som söker sig till sfi trots att de varit i landet en längre tid och personer med funktionsnedsättning. Dessa studerande behöver läsa i mindre grupper med mera lärarhjälp och stöd för att kunna gå ut på praktik eller delta i andra kompletterande aktiviteter. Den aktuella schablonen medger inte att detta kan erbjudas fullt ut, vilket innebär att utbildningen tar längre tid. Det i sin tur medför en ökad kostnad för staden. Kostnaden för en sådan kvalitetsökning av sfi-utbildningen bedöms till cirka 4,4 mnkr

Schablonen för stadens pedagogiska verksamheter, undantaget sfi och vuxenutbildningen, höjdes med tre procent i kommunfullmäktigens budget 2013. Skälet till höjningen var främst den kraftiga ökningen av lärarlöner som skett och som även innefattade lärare vid sfi. En motsvarande ökning av sfi-schablonen, beräknat på den volym om 9 200 heltidsstuderande som kommunfullmäktige anger, skulle innebära 6,6 mnkr.

Ersättningen till utbildningsanordnarna av sfi är, enligt avtal, indexreglerad. Det innebär högre kostnader för nämnden vid en prisjustering. En indexuppräknings på 2 procent motsvarar 2,2 mnkr per år. Sfi-schablonen borde därför räknas upp med index på samma sätt som ersättningen till utbildningsanordnarna.

Sfi-schablonen har varit oförändrad, 24 000 per heltidsstuderande, sedan 2009. Om schablonen årligen skulle ha räknats upp med index skulle den för år 2013 vara 1 370 kronor högre per heltidsstuderande.

Vuxenutbildning Stockholm

Som framgår ovan höjdes schablonen till följd av ökade lärarlöner för de pedagogiska verksamheterna, undantaget sfi och vuxenutbildningen, med tre procent i kommunfullmäktigens budget 2013. En motsvarande ökning inom vuxenutbildningen skulle motsvara 6,8 mnkr.

Resurstilldelningen från kommunfullmäktige för vuxenutbildningen sker genom ett fast anslag. Stadens samtliga övriga pedagogiska verksamheter har en prestationsbaserad resurstilldelning. Den anslagsfinansierade tilldelningen tar inte hänsyn till förändringar av efterfrågan och behov, ökad ambition, förändringar i samhället eller volym. Resursfördelningsmodellen bör därför ses över. Om ett prestationsbaserat system, på grund av verksamhetens komplexitet, inte kan införas bör andra alternativ övervägas. Äldreomsorgen har exempelvis ett system som fördelar resurser utifrån befolkningen storlek och sammansättning.

Kommunfullmäktige anger volymen för antalet heltidsstuderande till 6 700 heltidsstuderande per år under planperioden. Antalet studerande kan under perioden förändras till följd av ambitionsökningar, konjunktur, arbetsmarknadens behov samt nya lagar och avtal. Om volymen studerande ökar med exempelvis fem procent motsvarar det en kostnad på cirka 11 mnkr.

Ersättningen till utbildningsanordnarna av vuxenutbildning är, enligt avtal, indexreglerad. En prisjustering innebär högre kostnader för nämnden. En indexökning på 2 procent motsvarar 2,4 mnkr per år. Anslaget till verksamheten borde därför räknas upp med index på samma sätt som ersättningen till utbildningsanordnarna.

Statsbidrag för verksamhet till flyktingar

Den övervägande delen av statsbidragsintäkterna utgörs av generalschablonen. Denna betalas ut under en 24-månadersperiod. Ökningen av nyanlända flyktingar i slutet av 2012 kommer därför att ge effekt i ökade intäkter under de närmaste åren. Migrationsverket bedömer att en kraftig ökning av antalet flyktingar sker under 2013, vilket skulle innebära en ökning av intäkterna från statsbidraget från 2012 års nivå som var 100 mnkr. Prognoser för stadens statsbidragsintäkter under hela planperioden är svåra att göra då de är helt beroende av förändringar i omvärlden. För närvarande finns inget som tyder på att antalet mottagna flyktingar kommer att minska under planperioden jämfört med 2012 års nivå. Det är därför rimligt att anta att intäkterna under planperioden årligen kommer att överstiga 100 mnkr.

I ärendet *Avstämning av mål och budget för 2013* föreslog kommunstyrelsen att arbetsmarknadsnämnden ska fördela generalschablon för flyktingar upp till 64 år

till stadsdelsnämnderna. Det skulle innebära att nämndens intäktsbudget skulle förändras.

Utöver dessa medel samordnar nämnden återsökning av stadsdelsnämndernas kostnader för flyktingmottagandet. Det är statsbidrag som i huvudsak fördelas direkt till stadsdelsnämnderna. Beräknat utifrån 2012 års volym uppgår beloppet till cirka 100 mnkr. Om antalet flyktingar ökar under planperioden kommer även intäkter för kostnader som kan återsökas att öka.

Nationella minoriteter

Nämnden samordnar stadens arbete för de nationella minoriteternas rättigheter. Stockholms stad är dessutom förvaltningsområde för finska språket vilket finansieras av statsbidrag. Ambitionsnivån för arbetet med de nationella minoriteterna behöver höjas, inte minst utifrån de förväntningar som representanterna för de nationella minoriteterna har uttryckt. Att öka ambitionsnivån och därmed öka kvaliteten i verksamheten bedöms innebära en ökad kostnad om 0,6 mnkr.

Sommarjobb för ungdomar

Nämnden ansvarar för information om stadens sommarjobb för ungdomar. Det är viktigt att ungdomar får snabba och korrekta besked om hur, vad och när man söker sommarjobb. Informationen lämnas också genom fler olika kanaler där ambitionsnivån måste vara mycket hög. Dessutom svarar nämnden för att informera och utbilda handläggare i stadens olika förvaltningar. Antalet sommarjobb har och bedöms öka ytterligare. Om ambitionsnivån på kvaliteten på informationen med en ökande volym ungdomar ska kunna uppnås bedöms kostnaderna öka med 0,6 mnkr.

3.2 Investeringar

Nämndens anskaffningar bedöms bli högre än de 0,3 mnkr som anges i kommunfullmäktiges investeringsplan. Skälet till det är främst att en allt större del av inköpen än tidigare redovisas som investeringar enligt riktlinjer från stadens revisorer. Arbetsmarknadsnämndens investeringsbudget bör därför uppgå till 0,6 mnkr per år under planperioden.

3.3 Betydande projekt som inte är investeringar

Nämnden har inga betydande projekt som inte är investeringar då dessa ska överstiga 50,0 mnkr.

Nämnden bedriver dock en rad viktiga projekt som delfinansieras av främst Europeiska socialfonden. Samtliga dessa projekt kommer att fasas ut och implementeras i ordinarie verksamhet. Under 2014 kommer projekten att vara avslutade. Nämndens intäktskrav om 6,3 mnkr för intäkter för EU projekt bör därför tas bort.

4. Övriga redovisningar

4.1 It-utveckling

Stadens nya it-program fokuserar på ökad tillgänglighet och service, effektivare arbetssätt och förbättrad möjlighet till analys och uppföljning. 2014-2016 kommer nämnden att med stöd av it jobba smartare, utveckla verksamheterna, förbättra uppföljning och utöka servicen och tillgängligheten för stockholmarna.

I samarbete med utbildningsnämnden utvecklas en ny skolplattform som ska ersätta stordatasystem Hanna, Emma och andra kringsystem. Arbetet påbörjades 2011 och beräknas pågå i etapper under ett antal år. Under 2014-2016 ska befintliga system upprätthållas och förberedas för att kunna integreras i den kommande skolplattformen.

Jobbtorg Stockholms verksamhetssystem FLAI är avgörande för uppföljning och analys av resultat. Under 2014-2016 behöver FLAI sannolikt utvecklas för att möta nya krav på gemensam uppföljning från Socialstyrelsen. FLAI följer upp arbetsmarknadsnämndens insatser, men det saknas ett gemensamt system för de lokala verksamheterna. En översyn behöver göras av möjligheterna att använda FLAI som dokumentationssystem även för de lokala verksamheterna. Detta kommer dock troligen att medföra anpassningskostnader av det befintliga systemet.

I samarbete med socialnämnden ska arbetsmarknadsnämnden bidra till utvecklingen av journalföringssystemet Platina.

Förvaltningen ska bidra till måluppfyllelsen i arbetet "Jobba smartare" genom att öka kunskapen om bland annat Outlook, Lync, samarbetsytor via Microsoft Sharepoint samt rapporteringsverktyg och pivotdiagram i befintliga program som Microsoft Excel. Ett utvecklingsarbete för att modernisera arbetssätt inom förvaltningen ska påbörjas och underlättas. Möjligheter till videokonferenser ska användas och testas med hjälp av de nya tekniska förutsättningar att ha både ljud och bild via VPN i Lync som ett led i att jobba smartare.

Ökade säkerhetskrav från staden centralt och de nya säkerhetstester alla förvaltningar förväntas göra på it-system och e-tjänster, förutom sedvanliga och regelbundna klassificeringar av informationssäkerheten kommer sannolikt att innebära ökade kostnader.

I linje med det arbete som staden bedriver kring för tillgänglighet och digitalisering kommer nämnden att under perioden aktivt arbeta för en digitalisering av handlingar inom registratur och nämndadministration. Registraturet utvecklas för att möta det ökade behovet av tillgänglighet och flexibilitet. Stora fördelar finns med att hanteringen av nämndens handlingar övergår till digitaliserade utskick i linje med vad flertalet av stadens nämnder redan har påbörjat eller genomfört. Minskat dubbelarbete, ökad sökbarhet för medborgare och handläggare, större enhetlighet och minskat pappersanvändning är några av vinsterna.

Arbetsmarknadsnämnden förutser ökade kostnader inom planperioden för att utveckla nämndens verksamhetssystem FLAI och ärendehanteringssystemet Diabas. Ökade säkerhetskrav från staden centralt och de nya säkerhetstester alla förvaltningar förväntas göra på it-system och e-tjänster, förutom sedvanliga och regelbundna klassificeringen av informationssäkerheten kommer sannolikt att innebära ökade kostnader. En rad kostnader kan även uppstå med anledning av beslut som fattas centralt, till exempel den nya e-tjänstplattformen SDK 2.2 och övergången till SIKT.

4.2 E-tjänster

E-tjänster är ett sätt att öka service och tillgänglighet och samtidigt effektivisera handläggningen. 2014-2016 ska behoven inom nämndens verksamhetsområde kartläggas för att identifiera möjliga utvecklingsprojekt.

Befintliga e-tjänster ska utvärderas och vidareutvecklas. Det gäller Jobbtorgsportalen som lanserades våren 2012, Söka sommarjobb och Open24.

5. Lokalförsörjningsplan

5.1 Inledning

Översynen av lokalbeståndet och lokalbehovet pågår löpande. Av planen framgår de större planerade lokalförändringarna. Under de kommande åren kommer arbetet med att se över de pedagogiska lokalerna inom vuxenutbildningen att prioriteras.

5.2 Behov samt bedömning av faktorer som förändrar behovet av lokaler

För vuxenutbildningen och sfi påverkas behovet av lokaler främst av antalet studerande i egenregiverksamheterna. Inom vuxenutbildningen finns utbildning finansierad av staten, som påverkar behovet av lokaler. Inom arbetsmarknadsområdet påverkas lokalbehovet inom Jobbtorg Stockholm av antalet aspiranter och deltagare i egenregiverksamheter.

5.3 Kapacitet

Förvaltningen bedömer att lokalerna för närvarande i huvudsak har kapacitet för nuvarande volym på verksamheten. Under 2012 lät förvaltningen göra en utredning "Genomgång i syfte att effektivisera vuxenutbildningens lokaler" i Åsö Vuxengymnasium och Frans Schartaus Handelinstitut. Genomgången visar att det finns överkapacitet. Lokalanvändandet kan därför minskas.

5.4 Förändringar i lokalbeståndet

Jobbtorg Stockholm Kista centrum filial Lunda - Finspångsgatan 44

Arbetsmarknadsnämnden har fått i uppdrag av kommunfullmäktige att flytta Jobbtorg Kista centrum filial som ligger i Lunda till Tensta. Den aktuella lokalen har

därför sagts upp till avflyttning och nya lokaler söks. Ett alternativ är lokalisering tillsammans med SFI Västerort i Bussenhusskolan.

Jobbtorg Stockholm Vällingby centrum - Vällingbyplan 7

En dialog förs med fastighetsägaren om en lokalanpassning och hyresvillkor för dessa. Anpassningen syftar till att få bättre och effektivare lokaler för såväl den publika delen för aspiranterna som för administrationen.

Komvuxcentrum Stockholm, SFI centrum, Centrum för samhällsorientering med flera - Hornsgatan 124

Nämnden hyr administrativa och publika lokaler på Hornsgatan 124 om 2 987 kvadratmeter. I samma byggnad har även AB Stockholmshems sitt huvudkontor. Kommunstyrelsen godkände den 6 februari 2013 inriktningen i ärendet "Effektivisering av stadens administrativa lokaler". Där anges att AB Stockholmshem ska flytta sitt huvudkontor till ytterstaden. Planerna är att byggnaden därefter ska inrymma bostäder. Det innebär att arbetsmarknadsnämndens verksamhet måste flytta. Nuvarande hyreskontrakt löper till 2015-09-30. En rimlig målsättning är att flytta i samband med att hyresavtalet upphör. Lokaler för Jobbtorg Stockholm Fokus unga som idag finns på Åsögatan 115 kommer att ingå i planeringen.

Frans Schartaus Handelsinstitut - Stigbergsgatan 26

Skolans ventilation måste byggas om och i samband med det sker en verksamhetsanpassning av lokalerna. Ombyggnaden är planerad till att börja sommaren 2014. Nämnden har fattat ett inriktningsbeslut och kommer under våren 2013 att föreläggas ett ärende med förslag till genomförande.

I det ärendet kommer också en evakueringslösning att föreslås. Förvaltningen arbetar på en lösning att Frans Schartaus Handelsinstitut evakueras till Åsö Vuxengymnasiums lokaler. Trots att evakueringslokalerna behöver anpassas bedömer förvaltningen att betydande besparing kan göras jämfört med dubbla hyror under ombyggnadstiden som bedöms till ett år. I nämndens inriktningsbeslut uppskattades dubbelhyran vid evakueringen till cirka 8 mnkr.

Åsö vuxengymnasium och SIFA - Blekingegatan 55

Arbetsmarknadsnämnden hyr idag lokaler om totalt 23 246 kvadratmeter med adress Blekingegatan 55. I dessa lokaler ryms Åsö vuxengymnasium och SIFA. Nämnden hyr ut 7 533 kvadratmeter, i andra hand, till utbildningsnämndens verksamhet Åsö grundskola. Därutöver hyr utbildningsnämnden lokaler i första hand direkt av fastighetsägaren för Bernadottegymnasiet och Språkcentrum.

Effektiviseringen av vuxenutbildningens lokaler

Arbetsmarknadsförvaltningen har låtit göra utredning "Genomgång i syfte att effektivisera vuxenutbildningens lokaler". Utredningen berör lokalerna på Blekingegatan 55 och Stigbergsgatan 26 (Frans Schartaus Handelsinstitut).

För närvarande pågår ett arbete som ska leda till lokalanvändningen kan effektiviseras. Arbetet kan delas in i följande tidsintervaller:

- Fram till evakueringen av Frans Schartaus Handelsinstitut sommaren 2014.
- Evakueringen av Frans Schartaus Handelsinstitut under läsåret 2014/15.

- Långsiktiga lokalanvändningen efter ombyggnaden av Frans Schartaus Handelsinstitut.

Huruvida lokaler i Åsö Vuxengymnasium kan lämnas före evakueringen av Frans Schartaus Handelsinstitut måste övervägas noga så att det inte äventyrar den evakueringen. Som framgår ovan är målet att evakuera Frans Schartaus Handelsinstitut till Åsö Vuxengymnasium under ombyggnaden läsåret 2014/15. Sannolikt kommer det att innebära lokalanpassning av åtta till tio klassrum. Dessa lokaler kommer efter evakueringen att erbjudas utbildningsnämnden som också deltar i planeringen av den lokalanpassningen.

Om utfallet av planeringen blir att lokaler kan lämnas i Åsö Vuxengymnasium och/eller Frans Schartaus Handelsinstitut efter sommaren 2015 ska i första hand övervägas om dessa kan användas av andra verksamheter inom vuxenutbildningen, i andra hand för andra verksamheter inom arbetsmarknadsnämnden, i tredje hand erbjudas utbildningsnämnden och i fjärde hand, om möjligt, sägas upp för avflyttning. Skulle inget av dessa alternativ vara möjliga kan det bli aktuellt att hyra ut lokalerna till en extern hyresgäst. I planeringen ingår att SFI Stockholms verksamheter SIFA ska fortsatt bedriva sin verksamhet i lokalerna och att enheten för språkstödande verksamhet flyttar dit.

I översynen av lokalerna ingår att renodla lokalerna i syfte att undvika andrahandsuthyrningar mellan arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden. En dialog förs därför regelbundet med utbildningsnämnden. Åsö vuxengymnasium svarar för den interna servicen för samtliga verksamheter i byggnaden enligt ett samverkansavtal. Detta avtal kommer under 2013 att ses över.

Tillgänglighet i arbetsmarknadsförvaltningens lokaler

Under planperioden för programmet Stockholm – en stad för alla, som sträcker sig fram till 2016, kommer en inventering att ske för att avhjälpa enkla hinder i förvaltningens lokaler och därmed öka tillgängligheten. Inventeringen tar sin utgångspunkt i Boverkets föreskrifter om enkelt avhjälpta hinder (BFS 2011:13-HIN 2). För de aktuella verksamheterna sker en dialog med respektive fastighetsägare om föreslagna åtgärder.

5.5 Kostnadsutveckling

I och med det nya ramavtalet mellan staden och SISAB som gäller från och med 2013 har arbetsmarknadsnämndens hyreskostnader ökat. Hyran för de lokaler som hyrs av SISAB beräknas ha ökat med 35 procent jämfört med 2012.

Kostnadsökningar under planperioden bedöms ske till följd av förändringar i konsumentprisindex samt planerade ombyggnader. Den största planerade ombyggnaden är till följd av ventilationsproblem i Frans Schartaus Handelsinstitut och verksamhetens evakuering med anledning av denna.

I övrigt bedömer förvaltningen att lokalkostnaderna kommer att sjunka då lokalytan ska minskas till följd av effektiviseringar.

5.6 Effektiviseringsmöjligheter

Nämnden hyr 2 987 kvadratmeter på Hornsgatan 124 som till största delen är administrativa lokaler. I lokalerna finns Komvuxcentrum Stockholm och SFI centrum med mera. Som ovan nämnts kommer dessa verksamheter att flytta senast den 30 september 2015 då avtalet går ut. Hyran för dessa lokaler är 6,4 mnkr och räknat per kvadratmeter är 2 155 kronor. Vid omlokaliseringen av verksamheterna kommer lokalbehovet att ses över i syfte att genomföra en effektivisering och sänka hyreskostnaderna.

I arbetet med att effektivisera vuxenutbildningens lokaler kommer även de administrativa lokalerna och lärararbetsplatserna att ses över. Även för dessa kommer effektiviseringar att kunna ske. I den ombyggnad som inom kort kommer att beställas för Frans Schartaus Handelsinstitut har de administrativa ytorna minskats till förmån för mer undervisningslokaler.

Bilaga: Sammanställning lokaler